

Anonimizirana različica

Prevod

C-745/18 – 1

Zadeva C-745/18

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

27. november 2018

Predložitveno sodišče:

Sąd Najwyższy (Poljska)

Datum predložitvene odločbe:

27. julij 2018

Tožeča stranka in vložnica kasacijske pritožbe:

JA

Tožena stranka in nasprotna stranka v postopku s kasacijsko pritožbo:

Skarb Państwa – Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Senat Rzeczypospolitej Polskiej, Prezes Rady Ministrów, Minister Sprawiedliwości, Minister Finansów

---

SKLEP

27. julij 2018

Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) [...] (ni prevedeno)

[...] (ni prevedeno)

[...] (ni prevedeno) (sestava sodišča)

je v postopku, ki se nanaša na tožbo za plačilo, ki jo je vložila oseba JA

proti Skarb Państwa (državna blagajna), ki jo zastopajo Sejm Rzeczypospolitej Polskiej (spodnji dom parlamenta Republike Poljske), Senat Rzeczypospolitej Polskiej (zgornji dom parlamenta

Republike Poljske), Prezes Rady Ministrów (predsednik sveta ministrov), Minister Sprawiedliwości (minister za pravosodje) in Minister Finansów (minister za finance),

na zaprti seji pred Izba Cywilna (civilni senat) dne 27. julija 2018

o kasacijski pritožbi tožeče stranke

zoper sodbo

Sąd Apelacyjny w Warszawie (višje sodišče v Varšavi) z dne 17. marca 2017 [...] (ni prevedeno)

sklenilo:

I. Sodišču Evropske unije se na podlagi člena 267, tretji odstavek, Pogodbe o delovanju Evropske unije v predhodno odločanje predloži to pravno vprašanje:

Ali je treba člena 73 in 78(a) Direktive Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL 2006, L 347, str. 1) in prej veljavni člen 11(A)(1)(a) in (2)(a) Šeste direktive Sveta z dne 17. maja 1977 o usklajevanju zakonodaje držav članic o prometnih davkih – Skupni sistem davka na dodano vrednost: enotna osnova za odmero (77/388/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini: poglavje 9, zvezek 1, str. 23) ob upoštevanju splošnih načel za odškodninsko odgovornost države članice na podlagi sodne prakse Sodišča (zlasti sodb z dne 19. novembra 1991, Francovich in drugi, C-6/90 in C-9/90, ECLI:EU:C:1991:428, in z dne 5. marca 1996, Brasserie du pêcheur in Factortame, C-46/93 in C-48/93, EU:C:1996:79) razlagati tako, da od 1. maja 2004 državi članici, ki je na ta dan pristopila k Evropski uniji, nalagajo, da sprejme predpise, v skladu s katerimi se stečajnemu upravitelju odobri plačilo, ki se mu prišteje pripadajoči davek na dodano vrednost (DDV)?

II. Narok se preloži.

OBRAZLOŽITEV

I. Predmet postopka v glavni stvari

Predmet obravnavanega spora je odškodninski zahtevak v višini 77.023,69 PLN, skupaj z zakonskimi obrestmi, ki ga tožeča stranka, oseba JA, uveljavlja proti državnim blagajni, ki jo zastopajo Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Senat Rzeczypospolitej Polskiej, Prezes Rady Ministrów, Minister Sprawiedliwości, Minister Finansów in Minister Rozwoju i Finansów (minister za finance in razvoj), zaradi škode, ki je nastala, ker zakonodajalec pred 23. julijem 2011 ni sprejel predpisov o odobritvi plačila stečajnim upraviteljem, ki se mu prišteje

pripadajoči DDV. Tožeča stranka opira svoj zahtevek na člen 77(1) ustave Republike Poljske (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej) v povezavi s členoma 417(1) in 417¹(4) civilnega zakonika (Kodeks cywilny). Predmet spora v kasacijskem postopku, ki teče pred Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče), je še naprej med drugim, ali je bila tožena stranka od 1. maja 2004, to je datuma pristopa Republike Poljske k Evropski uniji, na podlagi prava Unije dolžna sprejeti predpise o zvišanju plačila stečajnih upraviteljev za znesek DDV.

II. Pravo Unije

Šesta direktiva Sveta z dne 17. maja 1977 o usklajevanju zakonodaje držav članic o prometnih davkih - Skupni sistem davka na dodano vrednost: enotna osnova za odmero (77/388/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini: poglavje 9, zvezek 1, str. 23)

Člen 11(A)(1)(a)

Davčna osnova:

[...] pri dobavah blaga in storitev, razen tistih iz (b), (c) in (d) tega odstavka, je vse, kar predstavlja plačilo, ki ga je prejel ali ga bo prejel dobavitelj ali izvajalec od kupca, naročnika ali tretje osebe za te dobave, vključno s subvencijami, ki so neposredno povezane s ceno takšnih dobav; [...]

Člen 11(A)(2)(a)

Davčna osnova vključuje:

[...] davke, dajatve, prelevmane in takse, razen davka na dodano vrednost; [...]

Peta uvodna izjava

ker je za okrepitev nediskriminatorne narave davka treba pojasniti izraz „davčni zavezanec“, da bi ga lahko države članice uporabljale tudi za osebe, ki določene transakcije opravljajo občasno;

Direktiva Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL 2006, L 347, str. 1)

Člen 73

Pri dobavah blaga in opravljanju storitev, razen tistih iz členov 74 do 77, davčna osnova zajema vse, kar predstavlja plačilo, ki ga je prejel ali ga bo prejel dobavitelj ali izvajalec od pridobitelja, prejemnika ali tretje osebe za te dobave, vključno s subvencijami, ki so neposredno povezane s ceno takšnih dobav.

Člen 78(a)

Davčna osnova vključuje naslednje elemente:

davke, dajatve, prelevmane in takse, razen DDV; [...]

Uvodna izjava 5

Sistem DDV doseže najvišjo stopnjo enostavnosti in nevtralnosti, ko se davek obračunava na najbolj splošen možni način ter ko njegovo področje uporabe zajema vse faze proizvodnje in distribucije, kot tudi opravljanja storitev. Zato je v interesu notranjega trga in držav članic, da sprejmejo skupni sistem, ki se uporablja tudi za prodajo na drobno.

III. Nacionalno pravo

Ustava Republike Poljske (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej) z dne 2. aprila 1997 (Dz. U. št. 78, poz. 483, s spremembami)

Člen 77(1)

Vsak ima pravico do povrnitve škode, ki mu je nastala zaradi protipravnega ravnanja nosilca javne oblasti.

Civilni zakonik (Kodeks cywilny) z dne 23. aprila 1964 (prečiščena različica: Dz. U. 2018, poz. 1025, s spremembami)

Člen 417(1)

Za škodo, ki je bila povzročena s protipravno storitvijo ali opustitvijo pri izvajanju javne oblasti, odgovarja državna blagajna ali lokalna ali regionalna skupnost ali druga pravna oseba, ki izvaja to oblast po zakonu.

Člen 417¹(4)

Če je bila škoda povzročena, ker ni bil sprejet zakonodajni akt, katerega sprejetje je v skladu z zakonodajo obvezno, o tem, ali je nesprejetje tega akta protipravno, odloča sodišče, pri katerem je bila vložena odškodninska tožba.

Zakon o postopkih zaradi insolventnosti z dne 28. februarja 2003 (Ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe) (prečiščena različica: Dz. U. 2017, poz. 2344, s spremembami)

Člen 162, kot je veljal pred 23. julijem 2011, to je pred začetkom veljavnosti zakona z dne 9. junija 2011 o spremembi zakona o postopkih zaradi insolventnosti in sanaciji ter zakona o sodnem registru (Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze i ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym) – (Dz. U. (1)42, poz. 828)

1. Stečajni upravitelj, sodni nadzornik ali upravitelj je za svoje delo upravičen do plačila, katerega višina se izračuna na podlagi opravljenega dela.

2. Skupni znesek plačil, ki se odobrijo v okviru postopka, ne sme preseči 3 % stečajne mase in izkupička od odsvojitve stvari in pravic s stvarnimi bremenami. Višina plačila stečajnega upravitelja, sodnega nadzornika ali upravitelja ne sme preseči stoštiridesetkratnika povprečne mesečne plače v gospodarstvu, brez upoštevanja bonusov iz dobička, v četrtem četrtletju preteklega leta, ki jo objavi Prezes Głównego Urzędu Statystycznego (vodja glavnega statističnega urada).

2a. Če je višina plačila stečajnega upravitelja, sodnega nadzornika ali upravitelja iz odstavka 2 v očitnem nesorazmerju z opravljenim delom, sodišče določi plačilo tako, da določi mesečno plačilo največ v višini povprečne mesečne plače v gospodarstvu, brez upoštevanja bonusov iz dobička, v četrtem četrtletju preteklega leta, ki jo objavi Prezes Głównego Urzędu Statystycznego. Skupni znesek odobrenih plačil ne sme preseči štiridesetkratnika povprečne mesečne plače iz prvega stavka.

3. Stečajni upravitelj, sodni nadzornik ali upravitelj lahko zahteva povrnitev nujnih stroškov v zvezi s svojim delom, če jih je odobrilo sodišče, ki vodi postopek zaradi insolventnosti.

4. Če stečajni upravitelj, sodni nadzornik ali upravitelj umre, gredo pravice do plačila in povrnitve stroškov, do katerih je upravičen, v njegovo zapuščino.

5. Plačilo iz odstavkov 2 in 2a se zviša za 10 %, če se dokončni delitveni načrt izvede v enem letu od izteka roka za prijavo terjatev ali so poplačane vse terjatve drugega in tretjega reda in vsaj polovica terjatev četrtega reda; pri tem se ne upošteva obdobje, v katerem se postopek vodi kot postopek zaradi insolventnosti z možnostjo sklenitve prisilne poravnave.

Člen 162, kot velja po 23. juliju 2011

1. Stečajni upravitelj, sodni nadzornik ali upravitelj je za svoje delo upravičen do plačila, katerega višina se izračuna na podlagi opravljenega dela.

2. Skupni znesek plačil, ki se odobrijo v okviru postopka, ne sme preseči 3 % stečajne mase in izkupička od odsvojitve stvari in pravic s stvarnimi bremenami. Višina plačila stečajnega upravitelja, sodnega nadzornika ali upravitelja ne sme preseči stoštiridesetkratnika povprečne mesečne plače v gospodarstvu, brez upoštevanja bonusov iz dobička, v četrtem četrtletju preteklega leta, ki jo objavi Prezes Głównego Urzędu Statystycznego.

2a. Če je višina plačila stečajnega upravitelja, sodnega nadzornika ali upravitelja iz odstavka 2 v očitnem nesorazmerju z opravljenim delom, sodišče določi plačilo tako, da določi mesečno plačilo največ v višini povprečne mesečne plače v gospodarstvu, brez upoštevanja bonusov iz dobička, v četrtem četrtletju preteklega leta, ki jo objavi Prezes Głównego Urzędu Statystycznego. Skupni znesek

odobrenih plačil ne sme preseči štiridesetkratnika povprečne mesečne plače iz prvega stavka.

3. Stečajni upravitelj, sodni nadzornik ali upravitelj lahko zahteva povrnitev nujnih stroškov v zvezi s svojim delom, če jih je odobrilo sodišče, ki vodi postopek zaradi insolventnosti.

4. Če stečajni upravitelj, sodni nadzornik ali upravitelj umre, gredo pravice do plačila in povrnitve stroškov, do katerih je upravičen, v njegovo zapuščino.

5. Plačilo iz odstavkov 2 in 2a se zviša za 10 %, če se dokončni delitveni načrt izvede v enem letu od izteka roka za prijavo terjatev ali so poplačane vse terjatve drugega in tretjega reda in vsaj polovica terjatev četrtega reda; pri tem se ne upošteva obdobje, v katerem se postopek vodi kot postopek zaradi insolventnosti z možnostjo sklenitve prisilne poravnave.

6. Plačilo stečajnega upravitelja, sodnega nadzornika ali upravitelja iz odstavkov 2, 2a in 5 ter člena 163, ki je davčni zavezanec, začasni znesek plačila in predjumi se zvišajo za znesek DDV, ki se izračuna na podlagi veljavne stopnje DDV.

IV. Dejansko stanje in postopek

Postopek pred prvostopenjskim sodiščem

1. Sąd Okręgowy w Warszawie (regionalno sodišče v Varšavi) je s sodbo z dne 24. septembra 2015 zavrnilo tožbo za plačilo odškodnine v višini 77.023,69 PLN, skupaj z zakonskimi obrestmi, ki jo je vložila oseba JA proti Skarb Państwa, ki jo zastopajo Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Senat Rzeczypospolitej Polskiej, Prezes Rady Ministrów, Minister Sprawiedliwości, Minister Finansów in Minister Rozwoju i Finansów. Sodbo je utemeljilo na teh dejanskih ugotovitvah in tej pravni presoji:
2. Tožeča stranka je bila v obdobju od leta 1997 do leta 2009 stečajna upraviteljica livarne jekla „Stalchemak“ v mestu Siedlce in je za svoje delo prejela plačilo, ki ga je določilo sodišče, ki je vodilo postopek zaradi insolventnosti; ni vodila evidence o DDV in tudi ni plačevala DDV v državno blagajno. Naczelnik Urzędu Skarbowego w Siedlcach (vodja finančnega urada v mestu Siedlce) je z odločbo z dne 14. julija 2011 ugotovil obveznost DDV tožeče stranke za posamezne mesece v obdobju od leta 2006 do leta 2009. Ugotovil je, da mesečno plačilo tožeče stranke v višini 6031,12 PLN bruto in končno plačilo v višini 832.224,00 PLN bruto, ki ju je s sklepi določilo sodišče, ki je vodilo postopek zaradi insolventnosti, ni bilo zvišano za znesek DDV, čeprav je treba dejavnost stečajnega upravitelja šteti za ekonomsko dejavnost v smislu člena 15(1) zakona o DDV (Ustawa o podatku od towarów i usług) z dne 11. marca 2004 in je predmet DDV. Poskusi tožeče stranke, da bi v upravnem postopku in upravnem sporu dosegla odpravo

odločbe, niso bili uspešni. Finančni urad je v obdobju od leta 2011 do leta 2013 izterjal nepravilni DDV od tožeče stranke.

3. Sąd Okręgowy (regionalno sodišče) je zavzelo stališče, da v skladu s členom 77 ustave ter členoma 417 in 417¹(4) civilnega zakonika, ki jih je navedla tožeča stranka, toženi stranki ni mogoče naložiti odškodninske odgovornosti za škodo, ki je nastala zaradi opustitve sprejetja zakonodajnega akta; ta odškodninska odgovornost naj bi veljala samo za položaje, v katerih je bila obveznost sprejetja zakonodajnega akta izražena jasno in konkretno. V obdobju, ki je predmet spora, naj ne bi bilo predpisa, na podlagi katerega bi bilo treba pri odobritvi plačila stečajnega upravitelja upoštevati DDV. Ta obveznost naj bi nastala šele z novelo člena 162(6) zakona o postopkih zaradi insolventnosti z dne 28. februarja 2003 (prečiščena različica: Dz. U. 2009, št. 175, poz. 1361, s spremembami), ki je začela veljati 23. julija 2011.

Postopek pred drugostopenjskim sodiščem

4. Sąd Apelacyjny w Warszawie (višje sodišče v Varšavi) je zavrnilo pritožbo tožeče stranke zoper sodbo Sąd Okręgowy (regionalno sodišče), pri čemer je pritrnilo dejanskim ugotovitvam, na katerih je temeljila ta sodba, in njihovi pravni presoji. Poudarilo je, da ob določitvi plačila tožeče stranke v poljski zakonodaji ni bilo predpisa, ki bi podrobno urejal način izračuna plačila stečajnega upravitelja in določal njegovo zvišanje za znesek DDV. Opozorilo je, da se je tožeča stranka šele na pritožbeni stopnji sklicevala na določbe prava Unije, in sicer člen 2 v povezavi s peto uvodno izjavo Prve direktive Sveta z dne 11. aprila 1967 (67/227/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini: poglavje 9, zvezek 1, str. 3), člene 73, 78(a) in 1(2) v povezavi z uvodno izjavo 5 Direktive 2006/112/ES ter člen 11(A)(1)(a) in (2)(a) Šeste direktive 77/388/EGS, in iz njih izpeljala opustitev sprejetja zakonodajnega akta. Vendar je sodišče zavzelo stališče, da so odločbe, na katerih temelji pravni položaj tožeče stranke, povsem v skladu z nacionalnim pravom in pravom Unije, in poudarilo, da ni pristojno za ponoven preizkus teh vprašanj. Meni je, da navedene direktive vsebujejo samo splošne določbe, ki urejajo načela za prenos v nacionalne pravne rede držav članic, da pa ne morejo biti podlaga, na kateri se dokazuje kršitev pravic, ki jih ima tožeča stranka kot posameznik.

Postopek pred Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)

5. Tožeča stranka je v kasacijski pritožbi zoper sodbo Sąd Apelacyjny (višje sodišče) očitala med drugim kršitev člena 77(1) ustave Republike Poljske v povezavi s členoma 417(1) in 417¹(4) civilnega zakonika. Te določbe naj namreč ne bi bile uporabljene, čeprav zakonodajalec ni izpolnil obveznosti, da bi z zakonodajnim aktom, ki ima status zakona, omogočil sodiščem, ki vodijo postopke zaradi insolventnosti, da stečajnim upraviteljem priznajo plačilo, zvišano za znesek DDV. Poleg tega naj bi bila podana kršitev člena 386(4) zakona o civilnem postopku (Kodeks postępowania cywilnego). [Prvostopenjska] sodba naj namreč ne bi bila razveljavljena, čeprav je sodišče v njej napačno presodilo, kaj je bistvo

spora, in ni preizkusilo materialne podlage za uveljavljanje tožbenega zahtevka, saj je spregledalo, da je treba opustitev tožene stranke, ki se nanaša na sprejetje zakonodajnega akta, izpeljati iz določb prava Unije, in sicer iz člena 2 v povezavi s peto uvodno izjavo Direktive 67/272/EGS, iz členov 73, 78(a) in 1(2) v povezavi z uvodno izjavo 5 Direktive 2006/112/ES ter iz člena 11(A)(1)(a) in (2)(a) Šeste direktive 77/388/EGS. Tožeča stranka je opozorila, da obveznost sprejetja predpisa, na podlagi katerega se plačilo stečajnega upravitelja zviša za znesek DDV, izhaja že iz narave tega davka, saj ga je treba vedno prišteti ceni opravljenih storitev oziroma prodanega blaga. Poleg tega je pojasnila, da odškodninska odgovornost za opustitev prenosa direktiv o sistemu DDV z zakonodajnim aktom izhaja iz člena 417 civilnega zakonika, kot je veljal pred 1. septembrom 2004, če se razlaga v povezavi s členom 77(1) ustave Republike Poljske, in tudi iz člena 417¹(4) civilnega zakonika, ki velja po tem datumu.

6. Tožena stranka je v odgovoru na kasacijsko pritožbo predlagala njeno zavrnitev in zatrjevala, da je bilo na vprašanje pravilnega prenosa določb prava Skupnosti o sistemu DDV odgovorjeno že v upravnem sporu, v katerem je bila udeležena tožeča stranka.
7. Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) je zaključilo, da je treba, preden se lahko preizkusi utemeljenost kasacijske pritožbe, odgovoriti na pravna vprašanja, omenjena na začetku, in je zato vložitev predloga za sprejetje predhodne odločbe upravičena.
8. Pogoji za odškodninsko odgovornost države, ker ni sprejela zakonodajnega akta, so na podlagi člena 417¹(4) civilnega zakonika, 1) da obstaja predpis, ki določa njegovo obvezno sprejetje, 2) da zakonodajni akt kljub obveznosti, ki izhaja iz tega predpisa, ni bil sprejet, in 3) da se ugotovi, da je bilo nesprejetje tega akta protipravno. V obravnavanem sporu zlasti ni jasno, ali sta izpolnjena prvi in drugi od navedenih pogojev.
9. Odškodninski zahtevek na podlagi te določbe mora biti povezan z neizpolnitvijo izrecnih zakonodajnih obveznosti, določenih v pravu Unije, ratificiranih mednarodnih konvencijah in običajnih zakonih, na podlagi katerih je treba v skladu z načeli iz člena 92 ustave Republike Poljske sprejeti izvedbene predpise. Za opustitev sprejetja zakonodajnega akta gre lahko tudi, če se ne sprejme zakon, ki ga je treba obvezno sprejeti na podlagi drugega zakona.
10. V skladu s sodno prakso Sodišča mora država povrniti škodo, ki je nastala posamezniku, ker ni bila prenesena direktiva, če so izpolnjeni trije konkretni pogoji: 1) direktiva mora posamezniku priznavati pravice, 2) vsebina teh pravic mora biti jasna in se lahko določi na podlagi direktive, 3) obstajati mora vzročna zveza med kršitvijo obveznosti države in škodo, ki je nastala posamezniku (sodba z dne 19. novembra 1991, Francovich in drugi, C-6/90 in C-9/90). Sodišče poudarja tudi, da mora biti kršitev prava Unije dovolj resna, to pomeni, da mora država članica ali institucija [Unije] očitno in resno prekoračiti omejitve, ki veljajo za njeno diskrecijsko pravico, in da mora obstajati neposredna vzročna zveza med

kršitvijo in škodo (sodba z dne 5. marca 1996, Brasserie du pêcheur in Factortame, C-46/93 in C-48/93).

11. V Evropski uniji je bil sistem DDV harmoniziran z direktivami. Pri tožeči stranki, ki je prejela plačilo, ki je osnova za DDV v obdobju od leta 1997 do leta 2009, je treba upoštevati določbe Šeste direktive 77/388/EGS in po prenehanju njene veljavnosti 31. decembra 2006 določbe Direktive 2006/112/ES, ki jo je nadomestila. Tožeča stranka v kasacijski pritožbi očita, da ni bila izpolnjena obveznost sprejetja nacionalne zakonodaje, ki izhaja iz člena 11(A)(1)(a) in (2)(a) Šeste direktive in pozneje iz členov 73 in 78(b) Direktive 2006/112/ES. Ti členi določajo ti splošni načeli za določitev davčne osnove:
  - Pri dobavah blaga in opravljanju storitev davčna osnova zajema vse, kar predstavlja plačilo, ki ga je prejel ali ga bo prejel dobavitelj ali izvajalec od pridobitelja, prejemnika ali tretje osebe za te dobave, vključno s subvencijami, ki so neposredno povezane s ceno takšnih dobav.
  - Davčna osnova vključuje davke, dajatve, prelevmane in takse, razen DDV.
12. Navedene določbe državam članicam na prvi pogled ne nalagajo obveznosti, da morajo sprejeti predpise, v skladu s katerimi od plačila, ki ga je prejela tožeča stranka za svoje delo kot stečajna upraviteljica, ni treba plačati DDV; iz njih izhaja samo, da davčna osnova ne vključuje DDV. Vendar ureditev iz člena 162 zakona o postopkih zaradi insolventnosti, kot je veljal pred začetkom veljavnosti zakona z dne 9. junija 2011 o spremembi zakona o postopkih zaradi insolventnosti in sanaciji ter zakona o sodnem registru (Dz. U. št. 142, poz. 828), to je pred 23. julijem 2011, ki ne določa zvišanja plačila stečajnega upravitelja za znesek DDV, zbuja dvom o skladnosti s sistemom DDV, ki ga določa Direktiva (Šesta direktiva, nato Direktiva 2006/112/ES).
13. Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) je v sklepu z dne 21. februarja 2008 [...] (ni prevedeno) ugotovilo, da ni podlage niti za posredno upoštevanje DDV od plačila z ustrezno prilagoditvijo višine plačila niti za neposredno upoštevanje z zvišanjem prisojenega plačila za ta davek, na katero bi se lahko pri določitvi plačila stečajnega upravitelja oprlo sodišče, ki vodi postopek zaradi insolventnosti. Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) je sprejelo to odločitev na podlagi zakona o postopkih zaradi insolventnosti iz leta 1934, ki ni več v veljavi in ki prav tako ni omogočal, da bi se plačilo stečajnega upravitelja zvišalo za znesek DDV. Vendar je opozorilo, da nacionalna ureditev za stečajnega upravitelja seveda ni ugodna, saj se plačilo, ki mu ga je prisodilo in izplačalo sodišče, zaradi njegove izpolnitve obveznosti plačila DDV zniža za znesek DDV. Pri tem je zavzelo stališče, da je mogoče ta škodljivi učinek za stečajnega upravitelja odpraviti samo s spremembo veljavne zakonske ureditve.
14. Trybunał Konstytucyjny (ustavno sodišče) je opozorilo, da je potrebna ta sprememba, v sklepu z dne 12. junija 2008 [...] (ni prevedeno), v katerem je pokazalo na pravno praznino v predpisih o načelih in postopkih za upoštevanje

DDV pri sodnih stroških, ki nastanejo zaradi obdavčljivega plačila sodnih izvedencev in drugih oseb, ki po odredbi sodelujejo v sodnih, preiskovalnih ali upravnih postopkih. V obrazložitvi tega sklepa je poudarilo, da je eno temeljnih načel sistema DDV nevtralnost DDV; to načelo naj bi bilo treba upoštevati pri vseh davčnih zavezancih. Utemeljitev Trybunał Konstytucyjny (ustavno sodišče) so bile podlaga za novelo zakona o postopkih zaradi insolventnosti in sanaciji ter uvedbo obveznosti zvišanja plačila, ki je prisojeno stečajnemu upravitelju, za znesek DDV v člen 162(6) tega zakona dne 23. julija 2011.

15. Osnovna težava, s katero se mora spoprijeti Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) pri odločanju o kasacijski pritožbi tožeče stranke, izvira iz vprašanja, ali obstaja dovolj natančna določba, v skladu s katero je treba sprejeti predpis, v skladu s katerim je stečajni upravitelj upravičen do plačila, ki se zviša za znesek DDV, ki se zahteva od končnega uporabnika njegovih storitev, to pomeni iz stečajne mase.
16. Sodišče je v sodbi z dne 24. oktobra 1996, Elida Gibbs (C-317/94, ECLI:EU:C:1996:400), pojasnilo načela za harmonizacijo sistema DDV in v točki 18 opozorilo, da je temeljno načelo sistema DDV, da je obremenjen samo končni uporabnik. Zato znesek, ki je podlaga za obdavčitev z DDV, ki jo izvedejo davčni organi, ne more biti višji od dejanskega plačila končnega uporabnika, na podlagi katerega je bil izračunan DDV, ki ga je končni uporabnik nazadnje plačal. Poleg tega je Sodišče poudarilo načelo nevtralnosti DDV in ugotovilo, da ga je treba razumeti tako, da mora biti davčna obremenitev istovrstnega blaga v posameznih državah ne glede na dolžino proizvodne in distribucijske poti enaka. Na podlagi tega načela namreč DDV ne bremeni davčnih zavezancev; če opravljajo dejavnost v fazah proizvodnje in distribucije, ki so pred fazo dokončne obdavčitve, jim to načelo samo nalaga, da v vsaki od teh faz obračunajo davek za račun davčne uprave in ji ga nato plačajo, in sicer ne glede na število opravljenih transakcij. Na podlagi te ugotovitve je mogoče zaključiti, da DDV v sistemu DDV, ki ga določa pravo Unije, ne sme biti ekonomsko breme za stečajnega upravitelja, in sicer tudi, če je odgovoren za to, da ga plača davčnim organom. Če se v nacionalni pravni red ne prenese predpis, ki zagotavlja spoštovanje načela nevtralnosti DDV pri nekaterih skupinah davčnih zavezancev, se lahko to šteje za kršitev temeljne ideje DDV in lahko pomeni kršitev načela učinkovitosti prava Unije.
17. Sodišče je v sodbi z dne 7. novembra 2013, Tulică in Plavoşin (C-249/12 in C-250/12, ECLI:EU:C:2013:722), pojasnilo, da je treba člena 73 in 78 Direktive 2006/112/ES razlagati tako, da je, kadar sta stranki določili ceno blaga, ne da bi se kar koli dogovorili glede DDV, in je dobavitelj tega blaga oseba, ki je zavezana za plačilo DDV na obdavčljivo transakcijo, treba šteti, da dogovorjena cena že vključuje DDV, če dobavitelj nima možnosti od pridobitelja izterjati DDV, ki ga zahteva davčni organ. Vendar je treba opozoriti, da se navedena sodba ne nanaša na položaj, v katerem plačilo dobavitelja blaga oziroma izvajalca storitve določi državni organ na podlagi zakonskih stopenj, kot je to v obravnavanem primeru. Sodišče ni obravnavalo vprašanja, ali je mogoče iz določb Direktive izpeljati pravilo, v skladu s katerim je oseba, ki jo je mogoče šteti za končnega uporabnika

blaga ali storitev, dolžna plačati dolgovani znesek DDV. Vendar je mogoče na podlagi preudarkov iz točke 35 in naslednjih te sodbe sklepati, da ni združljivo s sistemom DDV, ki ga določa ta direktiva, če država članica Evropske unije ne omogoči dobaviteljem, da od pridobiteljev izterjajo DDV, ki ga zahteva davčni organ.

18. Sodna praksa Sodišča torej vodi do zaključka, da je lahko pravo Unije na zadevnem področju podlaga za pozitivno zakonodajno obveznost države članice. Ker je treba odpraviti vse dvome v zvezi s tem, pa je utemeljeno, da Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) na podlagi člena 267, tretji odstavek, PDEU vloži predlog za sprejetje predhodne odločbe pri Sodišču Evropske unije.
19. [...] (ni prevedeno)
- [...] (ni prevedeno)
- [...] (ni prevedeno) (navedbe o neodvisnosti pravosodja, ki niso povezane z vprašanjem za predhodno odločanje)

Za pravilnost prepisa

STARSZY SEKRETARZ SĄDOWY

(višja pravosodna sekretarka)

Justyna Kosińska